

Надходження рукопису до журналу: 05.09.2025
Прийнято до друку рукопис після рецензування: 15.11.2025
Дата публікації: 30.12.2025

DOI: <https://doi.org/10.37000/ebbsl.2025.08.06>

УДК 005.8:711.4:502.131.1

Гліб ЛІВІНСЬКИЙ,

здобувач освітнього ступеня «Магістр»,
спеціальності D3 «Менеджмент»

Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

ORCID 0009-0007-0609-713X

email: livinskimusic@gmail.com

Станіслав ОСИК,

кандидат наук з державного управління,

доцент кафедри економічної теорії і економіки підприємства,
Одеський державний аграрний університет, м. Одеса, Україна

ORCID 0000-0002-2566-1417

email: osykstas@i.ua

МЕТОДИ ПРОЄКТНОГО МЕНЕДЖМЕНТУ В МІСТОБУДУВАННІ ТА ЇХ ВНЕСОК У СТАЛІЙ РОЗВИТОК ОДЕСИ

Анотація

Актуальність теми. У статті досліджено менеджмент у містобудуванні міста Одеси як комплексну багаторівневу систему управління просторовим розвитком в умовах історичної складової, екологічної вразливості узбережжя, соціально-економічних і безпекових викликів. Обґрунтовано актуальність переходу від фрагментарних управлінських рішень до комплексної, довгострокової та людиноцентричної моделі містобудівного менеджменту, що ґрунтується на принципах сталого розвитку.

Метою статті є обґрунтування теоретичних і практичних засад менеджменту у містобудуванні міста Одеси з урахуванням історичної еволюції просторового розвитку, сучасних управлінських інструментів і принципів сталого розвитку, а також формування рекомендацій щодо підвищення ефективності управління містобудівними процесами.

Методи дослідження. У дослідженні використано методи аналізу і синтезу, системний та структурно-функціональний підхід, методи порівняння й узагальнення, контент-аналіз наукових джерел, а також логічне моделювання.

Отримані результати. Проаналізовано сучасні підходи до управління міським розвитком і систематизовано методи проєктного менеджменту в містобудуванні, зокрема управління

зацікавленими сторонами, ризиками, якістю, бюджетом, термінами та ресурсами. Доведено, що проєктний підхід сприяє узгодженню інтересів громади, бізнесу й органів місцевого самоврядування, зниженню екологічних і соціальних ризиків, підвищенню прозорості управлінських рішень і досягненню цілей сталого розвитку Одеси. Обґрунтовано роль цифровізації та інструментів smart city у забезпеченні керованості й стійкості містобудівного розвитку.

Практична цінність і висновки. Результати можуть бути використані у стратегічному плануванні та управлінні сталим розвитком міст. Зроблено висновок, що інтеграція принципів сталого розвитку, методів проєктного менеджменту й цифрових інструментів є ключовою умовою ефективного містобудівного менеджменту Одеси.

Ключові слова: Менеджмент у містобудуванні, проєктний менеджмент, сталий розвиток, урбаністика, екосистемні послуги, цифровізація, Одеса.

UDC 005.8:711.4:502.131.1

Нліб LIVINSKYI,

Master's Degree Student,

Specialty D3 "Management"

Odesa State Agrarian University, Odesa, Ukraine

ORCID 0009-0007-0609-713X

email: livinskimusic@gmail.com

Stanislav OSYK,

PhD in Public Administration, Associate Professor,

Associate Professor of the Department of Economic Theory and Enterprise Economics,

Odesa State Agrarian University, Odesa, Ukraine

ORCID 0000-0002-2566-1417

email: osykstas@i.ua

PROJECT MANAGEMENT METHODS IN URBAN PLANNING AND THEIR CONTRIBUTION TO THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF ODESA

Abstract

Relevance of the topic. The article examines urban development management in the city of Odesa as a complex multilevel system for managing spatial development under conditions of historical heritage, coastal environmental vulnerability, as well as socio-economic and security challenges. The relevance of transitioning from fragmented managerial decisions to a comprehensive, long-term, and human-centered model of urban development management based on the principles of sustainable development is substantiated.

Purpose of the article. The purpose of the article is to substantiate the theoretical and practical foundations of urban development management in the city of Odesa, taking into account the historical evolution of spatial development, modern management tools, and the principles of sustainable development, as well as to formulate recommendations for improving the efficiency of managing urban development processes.

Research methods. *The study employs methods of analysis and synthesis, a systemic and structural-functional approach, methods of comparison and generalization, content analysis of scientific sources, and logical modeling.*

Results obtained. *Modern approaches to urban development management are analyzed, and project management methods in urban planning are systematized, including stakeholder management, risk management, quality management, budget management, schedule management, and resource management. It is proven that the project-based approach contributes to harmonizing the interests of the community, business, and local authorities, reducing environmental and social risks, increasing the transparency of managerial decision-making, and achieving the sustainable development goals of Odesa. The role of digitalization and smart city tools in ensuring manageability and sustainability of urban development is substantiated.*

Practical value and conclusions. *The results can be used in strategic planning and management of sustainable urban development. It is concluded that the integration of sustainable development principles, project management methods, and digital tools is a key condition for effective urban development management in Odesa.*

Keywords: *Urban development management, project management, sustainable development, urban studies, ecosystem services, digitalization, Odesa.*

Вступ. Менеджмент у містобудівництві міста Одеси є ключовою передумовою її сучасного та майбутнього розвитку, оскільки саме через управлінські рішення реалізуються просторові трансформації, формуються нові житлові масиви, модернізується інфраструктура, зберігається історико-культурна спадщина та забезпечуються принципи сталого розвитку. Актуальність дослідження зумовлена особливим місцем Одеси в історії України: від заснування як порту імперської доби наприкінці XVIII ст. до становлення як великого індустріального, транспортно-логістичного та культурно-туристичного центру у XX–XXI століттях. Кожен етап історії міста супроводжувався хвилями містобудівних змін: формування регулярної сітки вулиць і бульварів історичного центру, індустріальна забудова портових зон, масове житлове будівництво радянського періоду, пострадянські процеси комерціалізації прибережних територій, сучасні спроби інтегрувати європейські стандарти управління міським розвитком за принципами сталого розвитку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Сталий розвиток Одеси вимагає не лише модернізації інженерних мереж, транспорту й житлового фонду, а й переосмислення управлінських підходів до міського простору: від короткострокових, фрагментарних рішень до довгострокової, інтегрованої, людиноцентричної стратегії. Принципи сталого розвитку як баланс економічної ефективності, соціальної справедливості, екологічної безпеки, просторової гармонії та збереження культурної спадщини мають бути вбудовані в систему менеджменту містобудування. Саме тому звернення до наукових досліджень К. Лінча [1], Дж. Джейкобса [2], Д. Гарві [3], Р. Флоріди [4], Р. Холландса [5], а також українських науковців Г. Мельничука та О. Дронова [6], І. Дида [7], О.

Ємельянова [8], дозволяє поєднати глобальні урбаністичні концепції з локальними особливостями розвитку південного центра України - Одеси.

Мета. Менеджмент у містобудівництві міста Одеси потребує комплексного дослідження, оскільки розвиток міського середовища формувався протягом понад двох століть - від регулярної планувальної структури XIX століття до складної багатофункціональної урбаністичної системи сучасності. Це обумовлює необхідність критичного переосмислення управлінських рішень, які впливали й продовжують впливати на просторову організацію міста, стан його інфраструктури, екологічну рівновагу та якість життя населення. Саме тому метою дослідження є комплексне обґрунтування теоретичних і практичних засад менеджменту у містобудівництві міста Одеси з урахуванням історичної еволюції просторового розвитку, сучасних інструментів управління, принципів сталого розвитку та формуванням на їх основі рекомендацій щодо підвищення ефективності управління містобудівними процесами в умовах екологічних, соціальних, інженерних та інституційних викликів.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети дослідження нами застосовано низку взаємодоповнювальних наукових методів, що дозволили отримати цілісне уявлення про функціонування містобудівного менеджменту Одеси як складної системи. Насамперед використано історико-аналітичний метод, який дав можливість простежити етапи розвитку міського простору від його заснування наприкінці XVIII ст. до сьогодення, виявити вплив політичних, економічних і культурних чинників на формування архітектурно-планувальної структури міста. Для аналізу міста як цілісного організму, у якому взаємодіють природні, соціальні, інфраструктурні й управлінські компоненти, застосовано системний та структурно-функціональний аналіз, що дозволив визначити логіку функціонування містобудівних процесів та їх взаємовпливи. З метою обґрунтування місця Одеси у світовому урбаністичному контексті використано порівняльний (компаративний) аналіз, який охопив наукові концепції К. Лінча, Дж. Джейкобса, Д. Гарві, Р. Флоріди, Р. Холландса та українських дослідників Г. Мельничука, І. Дида, О. Ємельянова. Це дозволило зіставити різні підходи до управління просторовим розвитком, визначити їхню універсальність і специфіку, а також узгодити моделі сталого розвитку зі стратегічними цілями Одеси. Для виявлення просторових тенденцій, особливостей територіальної структури, стану прибережних зон, транспортної інфраструктури та рівнів забудови застосовано урбаністичний та просторовий аналіз, доповнений картографічним моделюванням (ГІС-аналізом), що забезпечило візуалізацію екологічних ризиків, зсувонебезпечних ділянок, водозбірних територій та потенційних конфліктів забудови.

Виклад основного матеріалу дослідження. Менеджмент у містобудуванні в цьому контексті доцільно розглядати як систему стратегічного, організаційного, просторового, екологічного та цифрового управління, що забезпечує узгоджене

використання територіальних ресурсів, розвиток інфраструктури, формування якісних громадських просторів та підвищення стійкості міста до внутрішніх і зовнішніх викликів, зокрема воєнних і кліматичних. Для узагальнення теоретичних засад доцільно надати порівняння основних наукових підходів до управління містобудівним розвитком Одеси з урахуванням стратегічного менеджменту, урбанізації, соціально-економічних, екологічних аспектів та цифровізації, які акцентують їхній внесок у реалізацію принципів сталого розвитку міста (табл.1).

Таблиця 1

Основні наукові підходи до управління містобудівним розвитком та їх роль у сталому розвитку Одеси

Науковий підхід	Автори / представники	Ключові ідеї підходу	Компонент сталого розвитку, що посилюється	Значення для Одеси в історичному та сучасному контексті
Стратегічний менеджмент міста	Г. Мінцберг, Ф. Котлер	Довгострокове бачення розвитку, SWOT-аналіз, позиціонування міста	Економічний та інституційний	Від перетворення Одеси на «ворота імперії» у XIX ст. до розробки сучасної Стратегії розвитку до 2030 р.; узгодження портових, туристичних, житлових та промислових функцій
Урбаністичний (людиноцентричний) підхід	К. Лінч, Дж. Джейкобс	Місто як простір повсякденного життя, образ міста, роль вулиць, площ, дворів	Соціальний та просторовий	Формування історичного центру з чіткою вуличною мережею, бульварами та подвір'ями; необхідність повернення пішоходаорієнтованих просторів у сучасній забудові
Соціально-економічний (право на місто, креативна економіка)	Д. Гарві, Р. Флоріда	«Право на місто» для мешканців, роль креативних індустрій	Соціальний та економічний	Розвиток культурних кластерів, фестивальної активності, креативних просторів, що підсилюють економічну базу Одеси без руйнування ідентичності
Екологічний та ландшафтний підхід	В. Вернадський, Дж. Ловлок, Р. Костанза	Місто як частина біосфери, екосистемні послуги, адаптація до кліматичних змін	Екологічний та просторовий	Необхідність захисту схилів, узбережжя, зелених зон, врахування вітрових, геологічних, гідрологічних умов при історичній і новій забудові
Цифровий	Р. Холландс	Використанн	Інституційний,	Створення цифрового

Науковий підхід	Автори / представники	Ключові ідеї підходу	Компонент сталого розвитку, що посилюється	Значення для Одеси в історичному та сучасному контексті
(Smart City) підхід		я ІКТ, ГІС, відкритих даних, сенсорних систем	екологічний, транспортний	кадастру, моніторинг забудови, транспорту та екологічних показників; перехід від «ручного» управління до даноорієнтованого

Джерело: узагальнено авторами з використанням [1; 2; 3; 4; 5]

Особливої уваги потребує управління інфраструктурними та містобудівними проектами та підходами, які визначають вигляд Одеси на десятиліття вперед: реконструкція портової та припортової інфраструктури, модернізація трамвайної мережі, ревіталізація промислових зон, оновлення «Траси здоров'я» та парків, а також великомасштабні проекти берегозахисту, що мають критичне значення з огляду на ерозію узбережжя та кліматичні ризики. Реалізація цих проектів потребує застосування сучасних підходів до управління, насамперед тих, що запропоновані у працях Г. Керзнера (Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling) [9] та Дж. Пінто (Project Management: Achieving Competitive Advantage) [10], які заклали наукові основи проектного менеджменту міст у світовій практиці. Застосування цих підходів через зацікавленість стейкхолдерів, управління якістю та ризиками, планування ресурсами, проведення бюджетування та контролю витратами дозволить адаптувати управління містобудівними змінами Одеси до світових стандартів, вимог сталого розвитку, забезпечуючи прозорість, ефективність та орієнтованість на інтереси громади (табл. 2).

Так управління зацікавленими сторонами є одним із ключових процесів, визначених Інститутом управління проектами (PMI) [11]. Сутність методу полягає у системній ідентифікації всіх сторін, що впливають або зазнають впливу містобудівного проекту: мешканців, бізнесу, органів влади, експертного середовища, інвесторів. Дж. Пінто підкреслює, що ефективний діалог зі стейкхолдерами зменшує конфлікти та підвищує підтримку проекту [10]. Для містобудівних рішень Одеси, що зачіпають історичні квартали або прибережні території, важливо забезпечити участь громади у громадських обговореннях та дискусіях щодо висотної забудови узбережжя, реконструкції «Траси здоров'я», плануванні міста. Це дозволяє уникнути соціального конфлікту, посилить легітимність рішень та буде відповідати принципам сталого розвитку містобудівництва, зокрема соціальної справедливості та інклюзивності.

Методи проєктного менеджменту в містобудуванні та їх внесок у сталий розвиток Одеси

Метод проєктного менеджменту	Автори / джерела	Сутність методу	Компонент сталого розвитку, який підтримується	Приклади застосування в Одесі та їх історико-часова логіка
Управління зацікавленими сторонами (stakeholder management)	J. Pinto [10], PMI	Виявлення інтересів мешканців, бізнесу, влади, експертів; формування діалогу	Соціальний, інституційний	Обговорення реконструкції історичних вулиць, ревіталізація промислових зон із залученням громади; перехід від «адміністративного» до партисипативного стилю управління
Управління ризиками	H. Kerzner [9]	Виявлення технічних, фінансових, екологічних та соціальних ризиків, план реагування	Екологічний, економічний	Протизсувні заходи на схилах, оцінка наслідків висотної забудови біля узбережжя, мінімізація ризиків підтоплення старих кварталів
Бюджетування та контроль витрат	H. Kerzner [9], PMI	Планування бюджету, контроль витрат, запобігання перевитратам	Економічний, інституційний	Реалізація інфраструктурних проєктів транспортної та комунальної модернізації з урахуванням обмежених ресурсів та необхідності їх прозорого використання
Управління якістю	J. Pinto [10]	Встановлення стандартів, контроль відповідності, аудит робіт	Соціальний, просторовий	Реставрація історичних будівель, реконструкція площ і бульварів із дотриманням вимог до автентичності та безпеки
Планування ресурсів	H. Kerzner [9]	Рациональне використання людських, матеріальних, часових ресурсів	Економічний, інституційний	Узгодження графіків робіт на транспортних артеріях, уникнення паралічу міста під час реконструкції, поетапність модернізації інженерних мереж

Джерело: узагальнено авторами з використанням [9; 10]

Управління ризиками як метод проєктного менеджменту є невід’ємним процесом ідентифікації, аналізу та контролю ризиків, включно з екологічними, технічними, фінансовими та соціальними. Для міст із геотехнічними проблемами, такими як Одеса, цей метод є критично важливим так як зсувні процеси на

узбережжі, ризики підтоплення з критичними, катастрофічними наслідками які були в цьому році, небезпека руйнування інженерних мереж - все це вимагає системного прогнозування та оцінки ризиків перед ухваленням містобудівних рішень.

При планування бюджету в умовах обмежених бюджетних можливостей міста та значних потреб у модернізації інфраструктури, контроль витрат має особливе значення. Це дозволяє уникати перевитрат і корупційних ризиків, забезпечуючи економічну стійкість при бюджетуванні ремонту мостів, узбережжя, пляжів та інженерних мереж, ревіталізації промислових зон із залученням приватних інвесторів та ефективності інвестицій.

Управління якістю, контролю та забезпечення відповідності робіт встановленим стандартам для містобудівних проєктів означає контроль якості будівельних матеріалів, процесів та кінцевого результату. З огляду на велику кількість історичних об'єктів міста вкрай необхідне дотримання стандартів реставрації та збереження архітектурної автентичності. Управління якістю також гарантує безпеку та довговічність інфраструктури. Це підтверджується, як приклад, реставрацією Потьомкінських сходів, Тираспольської площі із дотриманням стандартів охорони спадщини.

Планування ресурсів передбачає оптимальний розподіл людських, матеріальних, технічних та часових ресурсів. Г. Керзнер наголошує, що ефективне управління ресурсами мінімізує затримки та забезпечує стабільність проєкту [10]. Для Одеси з щільною забудовою та обмеженими транспортними коридорами важливо правильно організовувати будівельні процеси, щоб уникати паралічу руху чи небезпеки для мешканців. Враховуючи історичну багатозаровість Одеси – від класицистичних ансамблів центру до радянських житломасивів і сучасних ЖК – системний проєктний підхід дозволить уникати повторення помилок минулих хвиль забудови.

Одним із найгостріших викликів для Одеси є екологічна вразливість міста: геологічна нестійкість схилів, ерозія узбережжя, підтоплення, забруднення повітря й води, скорочення площі зелених насаджень. У цьому вимірі менеджмент містобудування неможливо відокремити від екологічного менеджменту. Концепції В. Вернадського щодо біосфери, ідеї Дж. Ловлока про «живу планету» [12] та підхід Р. Костанзи [13] до оцінки екосистемних послуг дають теоретичний фундамент для інтеграції природи в систему прийняття містобудівних рішень. (табл 3.)

Екологічні методи управління містобудівним розвитком Одеси в контексті сталого розвитку

Метод / підхід	Автори / концепція	Зміст методу	Компонент сталого розвитку	Конкретизація для Одеси та її історичних територій
Біосферний підхід до міста	В. Вернадський	Розгляд міста як елемента біосфери, що має не руйнувати природні цикли	Екологічний, просторовий	Планування забудови з урахуванням природних кордонів (схили, балки, лимани), обмеження надмірного ущільнення в історично вразливих зонах
Концепція «живої планети» (Gaia)	Дж. Ловлок	Природні системи мають внутрішні механізми саморегуляції, які можна порушити неконтрольованою забудовою	Екологічний	Контроль забудови узбережжя, недопущення суцільної забудови першої лінії, створення буферних природних зон
Оцінка екосистемних послуг	Р. Костанза та ін.	Визнання економічної цінності зелених насаджень, водних об'єктів, ландшафтів	Економічний, екологічний	Обґрунтування збереження парків, скверів, прибережних зелених зон як економічно доцільних; включення вартості їх втрати в оцінку проєктів
Управління кліматичними та гідрологічними ризиками	ІРСС, сучасні кліматичні моделі	Адаптація до зміни клімату, зростання екстремальних опадів, підвищення рівня моря	Екологічний, соціальний	Розробка схем водовідведення, захист від підтоплень старих кварталів, посилення берегозахисних споруд з урахуванням перспективних сценаріїв
Створення «зеленого каркаса» міста	Ландшафтно-екологічні школи ЄС	Об'єднання зелених зон у єдину мережу	Екологічний, соціальний	Від парків історичного центру до лісопаркових зон на околицях; інтеграція «зелених коридорів» у планувальну структуру Одеси

Джерело: систематизовано авторами з використанням [12,13]

Екологічні методи управління містобудівним Одеси в контексті історичного розвитку як портового і курортного місто, екологічна складова сталого розвитку є не додатковою, а базовою. Її ігнорування впродовж певних періодів (неконтрольована забудова узбережжя, знищення зелених зон, перевантаження схилів інженерними спорудами) вже призвело до серйозних проблем, що потребують затратних берегоукріплювальних та протизсувних заходів. Отже, екологічний менеджмент повинен бути інтегрований не лише в окремі проекти, а й у стратегічні документи розвитку Одеси.

Четвертий важливий вимір сучасного менеджменту містобудування – цифровізація. Концепція «розумного міста» (smart city), яку аналізує R. Hollands [5], передбачає перехід від інтуїтивного або суто адміністративного управління до системи, заснованої на даних, цифрових моделях міста, геоінформаційних системах, відкритих реєстрах та сенсорних мережах моніторингу. Для Одеси, з її складною інженерною та транспортною системою і водночас чутливим історичним середовищем, цифрові інструменти є умовою підвищення точності прогнозів, прозорості рішень та залучення громади (табл. 4)

Таблиця 4

Цифрові інструменти менеджменту містобудування Одеси в контексті сталого розвитку

Цифровий інструмент	Сутність та функції	Компонент сталого розвитку	Потенційний ефект для Одеси з урахуванням її історії та сучасних викликів
Геоінформаційні системи (ГІС)	Цифрові карти, просторовий аналіз, моделювання сценаріїв забудови	Просторовий, екологічний	Можливість оцінювати вплив нової забудови на транспорт, схили, дренажні системи; врахування історичних планувальних схем при оновленні кварталів
Електронний містобудівний кадастр	Дані про земельні ділянки, будівлі, обмеження, охоронні зони	Інституційний, соціальний	Прозорість рішень, запобігання незаконній забудові, захист історичних і природних територій, підвищення довіри громадян
Портали відкритих даних	Публічний доступ до інформації про містобудівну документацію, проекти, бюджети	Інституційний, соціальний	Посилення громадського контролю, можливість аналітики з боку науковців та урбаністів, демократизація управління
Системи моніторингу транспорту та мобільності	Онлайн облік руху, заторів, громадського транспорту	Економічний, екологічний	Зменшення заторів, скорочення викидів, підвищення привабливості громадського транспорту, збереження історичних вулиць від надмірного

Цифровий інструмент	Сутність та функції	Компонент сталого розвитку	Потенційний ефект для Одеси з урахуванням її історії та сучасних викликів
			транспорт
Сенсорні екологічні мережі	Вимірювання якості повітря, рівня шуму, вібрацій, стану ґрунтів і схилів	Екологічний, соціальний	Своєчасне виявлення ризиків для здоров'я та безпеки мешканців, попередження зсувів, можливість планування природоохоронних заходів

Джерело: узагальнено авторами з використанням [5]

Використання цифрових інструментів містобудування є не самоціллю, а засобом реалізації сталого підходу до розвитку Одеси. Вони дозволяють поєднати історичну багатозаровість міста, складну геологію та сучасні потреби мобільності і житлового будівництва в єдиній інтегрованій системі рішень, роблячи менеджмент містобудування більш точним, прозорим і підзвітним.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Узагальнюючи викладене, можна зробити висновок, що менеджмент у містобудуванні міста Одеси є складною багаторівневою системою, ефективність якої визначається поєднанням стратегічних, урбаністичних, соціально-економічних, екологічних та цифрових підходів до управління міським розвитком. Історична багатозаровість міста, його портово-курортна спеціалізація, геологічна вразливість узбережжя та схилів, а також сучасні соціально-економічні й безпекові виклики зумовлюють необхідність переходу від фрагментарних управлінських рішень до комплексної, довгострокової та людиноцентричної моделі містобудівного менеджменту.

Доведено, що застосування методів проектного менеджменту в містобудівних процесах Одеси дозволяє підвищити прозорість і керованість інфраструктурних та просторових трансформацій, зменшити ризики перевитрат ресурсів, соціальних конфліктів і екологічних загроз. Управління зацікавленими сторонами, ризиками, якістю, бюджетом та ресурсами забезпечує узгодження інтересів громади, бізнесу й органів влади, що є ключовою передумовою реалізації принципів сталого розвитку міста.

Перспективи подальших досліджень пов'язані з розробкою методик кількісної оцінки екосистемних послуг у містобудівних проектах, інтеграцією інструментів проектного менеджменту в систему стратегічного планування міст, а також дослідженням можливостей використання цифрових моделей і сценарного прогнозування для управління просторовим розвитком Одеси в умовах кліматичних та безпекових викликів.

Використання зазначених наукових напрацювань є ключем до формування ефективної системи менеджменту міського простору, здатної забезпечити збереження культурної спадщини, раціональне використання ресурсів, екологічну

рівновагу, адаптацію до кліматичних та техногенних ризиків, а також розвиток інноваційного потенціалу Одеси.

Список використаної літератури

1. Lynch K. The Image of the City. Cambridge : MIT Press, 1960. URL: <https://cus.ubt-uni.net/wp-content/uploads/2024/11/Kevin-Lynch-The-Image-of-the-City.pdf>.
2. Jacobs J. The Death and Life of Great American Cities. New York. Random House, 1961. URL: <https://surl.li/emmdqw>.
3. Harvey D. Rebel Cities : From the Right to the City to the Urban Revolution. London : Verso, 2012. URL: <https://files.libcom.org/files/Rebel%20Cities-David%20Harvey.pdf>.
4. Florida R. Cities and the Creative Class. New York : Routledge, 2005. URL: <https://surl.li/bmetxd>.
5. Hollands R. G. Will the real smart city please stand up? *City*. 2008. Vol. 12(3). P. 303–320. URL: <https://surl.li/rbdjbx>.
6. Мельничук Г. В., Дронова О. Л. Інтегрований міський розвиток : організація комунікацій у процесі планування. *Український географічний журнал*. 2025. № 3. С. 61–74. URL: <https://ugj-ojs.com/index.php/ugj/uk/article/view/8>.
7. Дида І. Українські урбаністичні традиції: актуальність та перспективи розвитку. *Вісник Національного університету «Львівська політехніка». Сер. Архітектура*. 2022. С. 53–60. URL: <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/nov/29000/8.pdf>.
8. Ємельянова О. Реформа містобудування України. *Економіка та суспільство*. 2023. №50. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-28>.
9. Kerzner H. Project Management : A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling. Hoboken, NJ : John Wiley & Sons, 2017. P. 832. URL: <https://surl.li/zekzol>.
10. Pinto J. K. Project Management : Achieving Competitive Advantage [Electronic resource]. 5th ed. Harlow : Pearson Education, 2020. P. 58 URL: <https://surl.li/webalh>.
11. Project Management Institute. A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide). 7th ed. Newtown Square, PA : Project Management Institute, 2021. <https://www.pmi.org/pmbok-guide-standards/foundational/pmbok>.
12. Lovelock J. E., Margulis L. Atmospheric homeostasis by and for the biosphere : the Gaia hypothesis. *Tellus*. 1974. Vol. 26, № 1–2. P. 2–10. <https://surli.cc/kinslv>.
13. *The value of the world's ecosystem services and natural capital* / R. Costanza et all. *Nature*. 1997. Vol. 387, № 6630. P. 253–260. https://www.robertcostanza.com/wp-content/uploads/2020/04/2020_J_Costanza-valuing-ES-and-NC.pdf?utm_source=chatgpt.com.

References

1. Lynch, K. (1960). *The Image of the City*. Cambridge: MIT Press. <https://cus.ubt-uni.net/wp-content/uploads/2024/11/Kevin-Lynch-The-Image-of-the-City.pdf>.
2. Jacobs, J. (1961). *The Death and Life of Great American Cities*. New York: Random House. <https://surl.li/emmdqw>.
3. Harvey, D. (2012). *Rebel Cities: From the Right to the City to the Urban Revolution*. London: Verso. <https://files.libcom.org/files/Rebel%20Cities-David%20Harvey.pdf>.
4. Florida, R. (2005). *Cities and the Creative Class*. New York: Routledge. <https://surl.li/bmetxd>.
5. Hollands, R. G. (2008). Will the real smart city please stand up? *City*, 12(3), 303–320. <https://surl.li/rbdjbx>.
6. Melnychuk, H. V., & Dronova, O. L. (2025). Integrated urban development: organization of communications in the planning process. *Ukrainian Geographical Journal*, 3, 61–74. <https://ugj-ojs.com/index.php/ugj/uk/article/view/8> [in Ukrainian].
7. Dyda, I. (2022). Ukrainian urban traditions: relevance and prospects for development. *Bulletin of Lviv Polytechnic National University. Series: Architecture*, 53–60. <https://science.lpnu.ua/sites/default/files/journal-paper/2022/nov/29000/8.pdf> [in Ukrainian].
8. Yemelianova, O. (2023). Reform of urban planning in Ukraine. *Economy and Society*, 50. <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-50-28> [in Ukrainian].
9. Kerzner, H. (2017). *Project Management: A Systems Approach to Planning, Scheduling, and Controlling*. Hoboken, NJ: John Wiley & Sons. <https://surl.li/zezkol>.
10. Pinto, J. K. (2020). *Project Management: Achieving Competitive Advantage*. 5th ed. Harlow: Pearson Education. <https://surl.li/webalh>.
11. Project Management Institute. (2021). *A Guide to the Project Management Body of Knowledge (PMBOK® Guide)*. 7th ed.. Newtown Square, PA: Project Management Institute. <https://www.pmi.org/pmbok-guide-standards/foundational/pmbok>.
12. Lovelock, J. E., & Margulis, L. (1974). Atmospheric homeostasis by and for the biosphere: The Gaia hypothesis. *Tellus*, 26(1–2), 2–10. <https://surl.li/cc/kinslv>.
13. Costanza R., d'Arge R., de Groot R., Farber S., Grasso M., Hannon B., Limburg K., Naeem S., O'Neill R. V., Paruelo J., Raskin, R. G., Suttonk P., & van den Belt M. (1997). The value of the world's ecosystem services and natural capital. *Nature*, 387(6630), 253–260. https://www.robertcostanza.com/wp-content/uploads/2020/04/2020_J_Costanza-valuing-ES-and-NC.pdf.

Надходження рукопису до журналу: 29.10.2025

Прийнято до друку рукопис після рецензування: 12.12.2025

Дата публікації: 30.12.2025